

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 643/2016-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. novembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) v konaní o sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Radoslavom Olijášom, Ph.D., Grösslingová 58, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Co 700/2014 a sp. zn. 2 Co 702/2014, za účasti Krajského súdu v Bratislave, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Co 700/2014 a sp. zn. 2 Co 702/2014 porušené boli.

2. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Co 700/2014 a sp. zn. 2 Co 702/2014 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré jej je Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Bratislave je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 363,79 € (slovom tristošesťdesiattri eur a sedemdesiatdeväť centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Radoslava Olijáša do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. mája 2016 doručená s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Radoslavom Olijášom, Ph.D., Grösslingová 58, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa č. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Co 700/2014 a 2 Co 702/2014 (ďalej aj „napadnuté konania“).

Zo s'ťažnosti, ako i z vyžiadaného spisu krajského súdu sp. zn. 2 Co 700/2014 ústavný súd zistil, že s'ťažovateľka v procesnom postavení žalobcu je účastníčkou napadnutého konania o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu. Návrh na začatie konania bol Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) doručený 4. novembra 2008. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 21 C 209/08

z 25. apríla 2014 zaviazal žalovanú v III. rade — Slovenskú republiku, zastúpenú Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, zaplatiť sťažovateľke sumu 234 515,40 € s príslušenstvom od 31. marca 2009 z titulu náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku v časti, ktorou nebolo vyhovené jej žalobnému návrhu, podala sťažovateľka odvolanie 7. júla 2014, o ktorom vedie krajský súd konanie pod sp. zn. 2 Co 700/2014. V tom istom konaní okresný súd uznesením sp. zn. 21 C 209/2008 z 3. septembra 2014 zamietol návrh žalobkyne na vrátenie zloženého preddavku na trovy konania v sume 11 725,75 €. Žalobkyňa podala 11. septembra 2014 proti tomuto uzneseniu odvolanie. Odvolacie konanie je krajským súdom vedené pod sp. zn. 2 Co 702/2014. Okresný súd predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaniach 19. septembra 2014, pričom odvolací súd do dňa doručenia sťažnosti ústavnému súdu o odvolaniach ešte nerozhodol.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Dňa 04. 11. 2008 podala moja matka [REDAKOVANÉ], vtedy bytom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ako pôvodná žalobkyňa na Okresný súd Bratislava I. proti žalovanej Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR, Ministerstvom vnútra SR a Generálnou prokuratúrou SR, žalobu o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu podľa zák. č. 514/2003 Z. z. na tom skutkovom základe, že zo strany orgánov činných v trestnom konaní došlo v trestnom konaní k zaisteniu 143 ks zlatých mincí vysokej numizmatickej hodnoty, ktoré po skončení trestného konania orgány činné v trestnom konaní nevrátili mojej matke ako vlastníčke týchto zlatých mincí (zjavne z dôvodu, že ich počas zaistenia tieto orgány buď stratili alebo rovno rozkradli).

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 25. 04. 2014 č. k. 21 C 209/2008-390 bola žalovanej Slovenskej republike zastúpenej Generálnou prokuratúrou SR uložená povinnosť zaplatiť mi ako žalobkyni sumu 234.515,04 € s 8,5 % ročným úrokom z omeškania od 31. 03. 2009 do zaplatenia; vo zvyšku bola žaloba zamietnutá. Uvedený rozsudok mi bol doručený dňa 23. 06. 2014.

Podaním zo dňa 07. 07. 2014 som žiadala o vrátenie zloženého preddavku na trovy konania v sume 11.725,75 €, o ktorom Okresný súd Bratislava I. uznesením zo dňa

03. 09. 2014 č. k. 21 C 209/2008-416 rozhodol tak, že môj návrh zamietol. Proti tomuto uzneseniu som podala odvolanie dňa 11. 09. 2014.

Proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 25. 04. 2014 č. k. 21 C 209/2008-390 v zamietajúcej časti som dňa 07. 07. 2014 podala odvolanie a žalovaná Slovenská republika zastúpená Generálnou prokuratúrou SR podala proti nemu odvolanie dňa 02. 07. 2014. Vec bola predložená dňa 19. 09. 2014 Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o podaných odvolaniach proti vyššie citovanému rozsudku aj uzneseniu a vedie sa pod č. k. 2 Co 700/2014 a 2 Co 702/2014. Odvtedy je Krajský súd v Bratislave absolútne nečinný. Žiadosťou o skoré rozhodnutie o podaných odvolaniach podanou dňa 25. 11. 2015 a 03. 02. 2016 som sa bezvýsledne domáhala u predsedníčky senátu skorého rozhodnutia o podaných odvolaniach. Dňa 07. 03. 2016 som sama podala predsedovi Krajského súdu v Bratislave sťažnosť na zbytočné prieťahy v konaní. Podpredseda Krajského súdu v Bratislave na moju sťažnosť reagoval listom zo dňa 31. 03. 2016 sp. zn. Spr. 2068/2016, v ktorom vyhodnotil moju podanú sťažnosť ako dôvodnú, prieťahy v odvolacom konaní označil za objektívne spôsobené vysokým nápadom vecí a nedostatkom sudcov na krajskom súde a stručne oznámil, že je predpoklad, že vec bude prejednaná a rozhodnutá koncom roka 2016. Naďalej však Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd nevykonával vo veci žiadny úkon, hoci už vo svojom uznesení zo dňa 31. 10. 2012 č. k. 2 Co 282/2011-251 na vec vyslovil jasný a záväzný právny názor, pričom vybavuje veci, ktoré napadli na Krajský súd v Bratislave neskôr, ako táto vec, a nejde len o veci vyžadujúce si prednostné vybavenie. Pritom táto vec nie je po skutkovej a právnej stránke náročná, odvolací súd má len posúdiť vecnú správnosť napadnutých rozhodnutí súdu prvého stupňa, čo znamená, že i bez vykonania procesných úkonov (§ 213 O. s. p.) by mal v lehote 6 mesiacov rozhodnúť a to aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 O. s. p.), inak je nečinný, koná neefektívne a spôsobuje prieťahy v konaní. Ak by mala byť vec podľa vyjadrenia podpredsedu krajského súdu vybavená koncom roku 2016 (čo nie je isté), od jej nápadu na tento súd uplynú viac ako 2 roky, čo neznamena nič iné, ako zbytočný prieťah a na mojej strane porušenie základných práv podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1, veta prvá, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V nečinnosti Krajského súdu v Bratislave v odvolacom konaní č. k. 2 Co 700/2014 a 2 Co 702/2014 je evidentné porušenie môjho základného práva ako účastníka súdneho konania (žalobcu) na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

Celková dĺžka súdneho konania od podania žaloby dodnes predstavuje vyše 7 a pol roka, a na jej dĺžke sa okrem nečinnosti Krajského súdu v Bratislave podieľal výraznou mierou aj Okresný súd Bratislava I., čo je potrebné v danej veci tiež zohľadniť. Sťažnosť však nesmeruje proti Okresnému súdu Bratislava I. ako porušovateľovi základného práva iba preto, že tento ešte pred podaním ústavnej sťažnosti už v danej veci meritórne rozhodol (s odkazom na právne názory ústavného súdu napr. II. ÚS 55/02, IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06, IV. ÚS 223/10).

Samotná celková dĺžka konania už predstavuje vyše 7 a pol roka (od podania žaloby dodnes). Ak sa má podľa predpokladu podpredsedu krajského súdu vec rozhodnúť koncom roka 2016, tak v čase predpokladaného rozhodnutia bude konanie trvať vyše 8 rokov, čo už spadá do kategórie tzv. extrémnych prietahov v konaní. Krajský súd v Bratislave je od predloženia veci na rozhodnutie o odvolaní (druhom v poradí) nečinný od 19. 9. 2014 t.j. 1 rok a 8 mesiacov, predtým odvolacie konanie na rozhodnutie o odvolaní (prvom v poradí) trvalo od januára 2010 do 2. 6. 2010 (keď Krajský súd v Bratislave rozhodol rozsudkom zo dňa 2. 6. 2010 č. k. 2 Co 12/2010-205), a dovolacie konanie vyvolané uvedeným rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2. 6. 2010 trvalo od 28. 7. 2010 od 24. 5. 2011; následne po zrušení Najvyšším súdom Slovenskej republiky uvedeného rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2. 6. 2010 odvolacie konanie na Krajskom súde v Bratislave trvalo od 20. 7. 2011 (spis prišiel z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) do dňa 31. 10. 2012 (keď Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 31. 10. 2012 č. k. 2 Co 282/2011-251 zrušil skorší rozsudok Okresného súdu Bratislava I.). Sumárne vyjadrené spis sa nachádzal na Krajskom súde v Bratislave v štádiu odvolacieho konania celkovo 3 roky a 8 mesiacov.“

Sťažovateľka sa domáha aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 3 000 € s odôvodnením, že „S ohľadom na okolnosti uvedené vyššie (celková dĺžka konania

vyše 7 a pol roka, z toho na Krajskom súde v Bratislave celkovo 3 roky a 8 mesiacov, nemám absolútne žiadny podiel na vzniknutých prietahoch v konaní, tie sú podľa vyjadrenia podpredsedu Krajského súdu v Bratislave výlučne zapríčinené objektívnymi okolnosťami ako nedostatok sudcov a vysoký počet nerozhodnutých vecí, veľmi veľký osobný význam veci pre mňa, nakoľko vec sa týka pamiatky na mojich starých rodičov a moju matku a vysoká suma náhrady škody), už začínam mať pocit márnosti môjho konania a pocit, že od slovenských súdov sa bežný človek spravodlivosti nedočká; pripomínam, že vec ma zatiaľ stála 11.725,75 € (plus trovy konania) bez akéhokoľvek výsledku v súdnom konaní, zjavne iba preto, že som si dovoľila podať proti štátu žalobu o náhradu škody. Žiadam preto priznať mi (aj v rámci generálnej prevencie proti podobným prietahom) primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.000,00 €...“.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutých konaniach, prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal sťažovateľke finančné zadostučinenie v sume 3 000 € a úhradu trov konania v sume 363,79 €.

Pred predbežným prerokovaním sťažnosti sa k nej po predchádzajúcej výzve ústavného súdu písomne vyjadril predseda krajského súdu v prípise sp. zn. Spr. 3358/16 zo 7. júla 2016, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„V tejto veci sp. zn. 2 Co/700/2014 sa už písomne vyjadrila listom zo dňa 30. 03. 2016 - k sťažnosti na prietahy sa sťažovateľke následne vyjadril písomne podpredseda Krajského súdu v Bratislave dňa 31. 03. 2016, ktorý konštatoval, že v predmetnom konaní neboli zistené subjektívne príčiny vzniku prietahov na strane senátu 2Co, s prihliadnutím na poddimenzovanosť Krajského súdu v Bratislave.

V písomnom vyjadrení predsedníčka senátu 2Co ďalej uviedla, že doteraz predmetná vec sp. zn. 2Co 700/2014 nie je rozhodnutá najmä z dôvodu existencie okolností objektívnej povahy, so zreteľom na aktuálne množstvo spisov v senáte 2Co (ku koncu februára 2016 stav v senáte 2Co bol 458 nevybavených spisov; z toho JUDr. Darina Kriváňová - 179 nevybavených vecí, popri ďalšom novom nápade vecí, pričom niektoré veci je potrebné

vybavovať prednostne, ako napr. poručenské veci v oddelení 20CoP a pod.), tak ako je to stanovené rozhodovacou praxou štrasburských orgánov ochrany práva a rozvrhom práce Krajského súdu v Bratislave. Okrem tejto veci jej boli pridelené Dodatkami č. 10 a č. 11 k Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2014 spisy v počte 232, a to z roku 2012 a 2013, ako aj veci z roku 2014, ktoré napadli na odvolací súd skôr, ako je predmetná vec sp. zn. 2 Co 700/2014 a doteraz tiež nie sú rozhodnuté.

K dnešnému dňu sú v senáte 2Co vybavené všetky veci z roku 2012 a 2013, ktoré jej boli pridelené a v súčasnej dobe vybavuje veci predložené odvolaciemu súdu začiatkom roku 2014.

Vec je potrebné v senáte prerokovať a následne bude rozhodnuté. Záujem JUDr. Dariny Kriváňovej bol vybaviť staré veci, ktoré jej boli pridelené v roku 2014, a to z rokov 2012 a 2013 nerozhodnuté veci a tento nežiaduci stav odstránila tým, že nemá žiadnu vec z rokov 2012 a 2013.

Rýchlosť a plynulosť rozhodovania v senáte 2Co je prerušovaná nápadom veci v poručenskom oddelení 20CoP, poručenské veci, predbežné opatrenia a konanie vo veciach starostlivosti o maloleté deti a aj v tomto oddelení má nápad vecí, ktoré ako predsedníčka senátu musí vybaviť prednostne.“

Uznesením sp. zn. II. ÚS 643/2016 z 11. augusta 2016 ústavný súd prijal predmetnú sťažnosť na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v rozsahu namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Krajský súd v prípise sp. zn. 3358/2016 z 13. októbra 2016 na výzvu ústavného súdu uviedol, že netrvá na ústnom prerokovaní veci, a doplnil svoje vyjadrenie k veci poukazom na objektívne dôvody, pre ktoré vec nebola dosiaľ rozhodnutá (preťaženosť zákonnej sudkyne a potreba vybavovania neodkladných opatrení v poručenskej agende, pozn.).

Sťažovateľka v podaní z 24. októbra 2016 ústavnému súdu oznámila, že na vykonaní ústneho pojednávania v danej veci netrvá, a k stanovisku okresného súdu najmä uviedla:

„Subjektívne zavinenie predsedníčky senátu na vzniknutých priedahoch nebolo ani tvrdené v podanej ústavnej sťažnosti, a ani nemôže mať vplyv na objektívnu zodpovednosť Krajského súdu v Bratislave za vzniknuté zbytočné priedahy.“

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľky a predsedu krajského súdu, že netrávajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či postupom krajského súdu v napadnutých konaniach došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala z príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (predovšetkým § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1), ktorý bol platný a účinný do 30. júna 2016, a v súčasnosti je implikovaná v zásade vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Podľa čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a podľa § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postup štátneho orgánu tvorí štandardnú a pritom početnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov, a preto ju nemožno považovať za právne zložitú. Obsah spisu a doterajší priebeh napadnutých konaní nenaznačuje ani to, že by vec sťažovateľky bola zložitá zo skutkového hľadiska. Z uvedeného vyplýva, že zložitosť veci nemožno považovať za skutočnosť, ktorá by výraznejšou mierou prispela k dĺžke napadnutých konaní.

2. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu zistil, že sťažovateľka aktívne využívala svoje procesné oprávnenia a opravné prostriedky. Táto skutočnosť však nemôže byť na ťarchu strany sporu. Sťažovateľka poskytovala aktívnu súčinnosť pri obstarávaní dôkazných prostriedkov, žiadala o nariadenie termínov pojednávania a zúčastňovala sa pojednávani. Z uvedeného možno vyvodit', že ako účastníčka konania neprispela k predĺženiu napadnutých konaní.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu krajského súdu v napadnutých konaniach, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Zo súdneho spisu sp. zn. 2 Co 700/2014 vyplýva, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 2 Co 12/2010 z 2. júna 2010 bol na základe dovolania sťažovateľky zrušený Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a vec bola vrátená na ďalšie konanie krajskému súdu s odôvodnením, že (okrem iného) „*Obsah rozhodnutia odvolacieho súdu neumožňuje verifikáciu správnosti ním prijatých právnych záverov v dôsledku úplnej absencie hmotnoprávnej úpravy, ktorú mal (mienil) vo veci aplikovať.*“.

K predĺženiu napadnutého konania teda došlo aj tým, že najvyšší súd v priebehu konania zrušil meritórny rozsudok krajského súdu, a to v zásade z dôvodu spočívajúceho v jeho nedostatočnom a nepresvedčivom odôvodnení. Akceptujúc argumentáciu dovolacieho súdu v jeho zrušujúcom rozhodnutí, ústavný súd konštatuje, že uvedené skutočnosti naznačujú, že k predĺženiu napadnutého konania došlo aj v dôsledku neefektívnej činnosti krajského súdu. Išlo totiž o postup, ktorý nesmeruje k odstráneniu stavu právnej neistoty strany sporu v primeranom čase, a preto nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

Zo spisového materiálu odporcu ďalej vyplýva, že od predloženia veci krajskému súdu na odvolacie konanie 19. septembra 2014 neboli vykonané žiadne procesné úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu vo veci, čo možno vyhodnotiť ako zbytočné priet'ahy v konaní, za ktoré nesie zodpovednosť krajský súd.

Zohľadňujúc doterajšiu celkovú dĺžku napadnutého konania (viac ako sedem rokov, pozn.), význam predmetu sporu pre sťažovateľku (majetkový i morálny, pozn.), ako aj skutočnosť, že rozhodujúcou príčinou neprimeranej dĺžky súdneho konania v danom prípade je neefektívna činnosť a identifikované obdobie úplnej nečinnosti krajského súdu, ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným priet'ahom. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom krajského súdu v napadnutých konaniach bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Obranu krajského súdu spočívajúcu v poukaze na neprimeranú zaťaženosť súdu a potrebu prednostného vybavovania neodkladných úkonov v poručenských veciach ústavný súd neakceptoval, keďže v súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu nemá nedostatok materiálneho a personálneho vybavenia súdu povahu okolnosti, ktorá by zbavovala všeobecný súd zodpovednosti za priet'ahy tým spôsobené a nemôže byť na ťarchu účastníkov súdneho konania.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konania neboli v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal

krajskému súdu, aby v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Co 700/2014 a sp. zn. 2 Co 702/2014 konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € z dôvodov citovaných v časti I tohto nálezu.

Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä doterajšiu zjavne neprimeranú dĺžku napadnutého konania, ako aj zistené nedostatky v postupe krajského

súdu a význam predmetu konania pre sťažovateľku, dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadost'učinenia v sume 2 000 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 3 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním advokátom JUDr. Radoslavom Olijášom. Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2015, ktorá bola 858 € (za dva úkony v roku 2016).

Úhradu priznal za dva uplatnené úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti a podanie vyjadrenia) vykonané v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Sťažovateľke priznal za každý úkon vykonaný v roku 2016 sumu 143 €, čo spolu predstavuje sumu 286 €, a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za 2 úkony vykonané v roku 2016 v sume 8,58 €, čo spolu predstavuje sumu 303,16 €. Právny zástupca sťažovateľky preukázal, že je platiteľom dane z pridanej hodnoty, predložením osvedčenia o registrácii pre daň, preto ústavný súd zvýšil priznanú úhradu o daň z pridanej hodnoty v rozsahu 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky, teda priznaná úhrada trov sťažovateľky celkovo činí 363,79 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. novembra 2016